

FUNDACIÓ
PREVENCIÓ
DE RESIDUS
I CONSUM

Anàlisi d'elements d'envasat i propostes de prevenció al comerç català

Resum executiu

Febrer 2014

Anàlisi d'elements d'envasat i propostes de prevenció -
Resum executiu
Febrer 2014

*Redactat per l'equip d'estudis de la Fundació per a la
Prevenció de Residus i el Consum Responsable*

Elena Diez
Vanessa Molina
Rosa Garcia

Revisat per:
Víctor Mitjans

(Coordinador d'Estudis)

Contacte:
Fundació per a la Prevenció de Residus i el Consum
Responsable
c. Bruc, 91 4t
08009 Barcelona

Tel: +34 93 668 61 07
info@residusiconsum.org
<http://www.residusiconsum.org>

Índex

1. Antecedents.....	2
2. Objectius, metodologia i àmbit de l'estudi.....	2
3. Resum dels resultats.....	4
3.1. Anàlisi de la legislació referent	4
3.2. Evolució del comerç i els hàbits de consum envers l'envasat dels productes.....	4
3.2.1 Punt de vista del comerç envers la reducció de residus i d'envasos i el sobreenvasat.....	4
3.2.2 Punt de vista del consumidor envers la reducció de residus d'envasos i el sobreenvasat.....	6
3.3. Anàlisi dels diferents envasos segons tipologia de comerç i producte.....	6
3.4. Política d'envasat segons tipus de comerç: avantatges i inconvenients.....	6
3.5. Experiències de prevenció de residus i alternatives adaptables a Catalunya.....	7
3.5.1. A nivell internacional.....	7
4. Propostes.....	8
4.1. Propostes de millora en l'àmbit normatiu.....	8
4.2. Propostes de millora en el sector de la distribució.....	9
4.3. Propostes de millora en els hàbits de consum de la ciutadania	9

Taules

Gràfics

1. Antecedents

L'any 2009, la Fundació per a la Prevenció de Residus i el Consum Responsable va elaborar un estudi sobre les tendències, efectes ambientals i socials de les polítiques que afecten a la producció, distribució i consum d'envasos i embolcalls a Catalunya. L'anàlisi de les dades obtingudes va permetre afirmar que el total d'envasos i embolcalls són la fracció que ha presentat un creixement més accentuat en els darrers anys, passant de 720.000 tones el 1993 a 1.051.136 tones el 2005. Aquest creixement, corregit per l'increment poblacional, equival a un 25% per capita.

En la mateixa línia, l'any 2009, la Fundació va elaborar un estudi per a conèixer el grau de sobreenvasat i la presència d'envasos superflus d'alguns dels productes d'alimentació i neteja del mercat català. A partir de l'anàlisi de 150 productes de consum quotidià dividits en 15 categories diferents, l'estudi conclou que el 71% d'aquests productes presenten envasos superflus, majoritàriament d'agrupació o protecció i de plàstic o cartró.

La Fundació per la Prevenció de Residus i el Consum Responsable

El present treball ha estat realitzat per la Fundació per la Prevenció de Residus i el Consum Responsable, entitat privada, independent i sense ànim de lucre que promou accions i polítiques que permetin avançar cap a la cultura de la reducció, la reutilització i l'aprofitament dels residus com a recursos, eines importants per a un nou model de consum basat en els principis del residu/emissió zero. Les actuacions desenvolupades per l'entitat responen a quatre conceptes bàsics: la responsabilitat compartida, el debat, la participació i el pas a l'acció.

2. Objectius, metodologia i àmbit de l'estudi

El present treball "Anàlisi d'elements d'envasat i propostes de prevenció al comerç català" dona continuïtat als estudis realitzats amb anterioritat tot aprofundint en els sistemes d'envasat de diferents productes i el vincle que s'estableix amb la tipologia de comerç, així com en les experiències existents que permeten avançar cap a la prevenció.

En base a aquest anàlisi, s'elaboren un conjunt de propostes adaptables al context de Catalunya pel que fa a la reducció del sobreenvasat, l'envàs superflu i el foment de la venda a granel.

L'objectiu general és:

- Aprofundir en els sistemes d'envasat segons el producte, tot valorant els avantatges i inconvenients del model actual des del punt de vista dels sectors de la distribució i dels consumidors.

Els objectius específics són:

- Analitzar els requeriments normatius, barreres o limitacions legislatives en l'àmbit dels envasos que dificulten avançar cap a la prevenció.
- Estudiar com l'evolució del sector de la distribució i dels hàbits de consum de la ciutadania han condicionat els actuals sistemes d'envasat.
- Analitzar els sistemes d'envasat de diferents productes i el seu vincle amb la tipologia de comerç, per tal d'avaluar els elements d'envasat més favorables en cada cas.
- A partir de l'estudi d'experiències existents i d'altres que s'estan duent a terme, tant pel que fa al sobreenvasat i l'envàs superflu com a la venda a granel, cercar alternatives que es puguin adaptar al context català.

Àmbit

L'àmbit de l'estudi són els diferents elements d'envasat (primaris, secundaris i terciaris) dels productes alimentaris objecte d'aquest estudi. Aquests productes són:

• Carn • Embotits • Formatge • Peix • Fruita • Verdura • Fruits secs • Olives i altres • Ous	• Pasta seca • Llegums/arròs • Cereals • Galetes • Begudes (aigua, sucs, refrescos, cervesa, vi) • Oli i vinagre • Lactis (llet i iogurt)

En base a la Llei 18/2005, de 27 de desembre, d'equipaments comercials s'ha definit una classificació pròpia pels establiments de productes d'alimentació a partir de les principals característiques de presa de decisió i de distribució de productes. Així a l'estudi s'han definit tres categories:

- **Botigues tradicionals/especialitzades:** on s'inclouen els mercats.
- **Autoserveis/supermercats:** que poden estar especialitzats en un producte o oferir una gamma variada.
- **Hipermercats:** on la major part dels productes els tenen en règim d'autoservei, però també poden disposar d'una part de venda assistida.

Metodologia

L'estudi s'estructura en quatre grans blocs. En un primer bloc s'analitza el marc legal actual (català, estatal i europeu) i la seva influència sobre les formes d'envasat dels productes. La redacció d'aquest apartat s'ha basat en la recerca i anàlisi dels textos legislatius bàsics de la UE i en una selecció de països europeus que s'ha considerat interessant de valorar per tal de recollir una varietat de casuístiques representativa.

En un segon bloc s'analitzen, mitjançant treball de camp, els sistemes i elements d'envasat dels diferents productes i la seva vinculació amb la tipologia de comerç. El disseny metodològic d'aquest apartat s'ha basat en un intens treball de camp amb observacions directes realitzades als establiments, enquestes semi-tancades i entrevistes personalitzades als responsables de packaging, vendes i/o marketing dels establiments comercials, mentre que en el cas dels consumidors s'ha basat en entrevistes i en recerca bibliogràfica.

El tercer bloc s'estructura en forma de recull d'experiències de prevenció de residus desenvolupades a nivell català i internacional que incideixen en la reducció del sobreenvasat, en fomentar la reutilització, en la reducció del pes dels envasos, en limitar la distribució de determinats envasos i embolcalls i en fomentar una oferta de productes a granel. La informació recollida mitjançant recerca d'informació i a través de contactes directes amb alguns dels promotors de les iniciatives s'ha estructurat en forma de fitxes individualitzades para cada una de les experiències.

Per últim, en el quart bloc de l'estudi es presenten les propostes que han estat elaborades amb la finalitat de facilitar a l'Agència de Residus de Catalunya incorporar la reducció del sobreenvasat a la seva política de prevenció. Es proposen una sèrie d'accions dirigides a impulsar la participació activa del sector comercial en el desenvolupament d'accions concretes de reducció d'envasos, així com accions generals per a modificar els hàbits de consum de la ciutadania.

3. Resum dels resultats

3.1. Anàlisi de la legislació referent

La primera gran limitació detectada és que no existeix una normativa específica catalana que reguli la venda a granel en general, ni de determinats productes en particular. Per tant, tota la normativa referent a la venda i envasat dels diferents aliments objecte d'aquest estudi ve marcada per directives europees i legislació estatal.

La legislació estatal genèrica per la qual es regula el comerç minorista d'alimentació és el Reial Decret 381/1984. Sobre aquest Reial Decret la Generalitat de Catalunya va formalitzar un conflicte positiu de competència davant el Govern espanyol i, en la sentència del Tribunal Constitucional 13/1989, de 26 de gener, es diu que: “no és d'aplicació directa a la Comunitat Autònoma de Catalunya, en envair les seves pròpies competències”.

Tanmateix, no es va desenvolupar una legislació pròpia per tal de substituir aquesta sentència, la qual cosa provoca una situació de buit legal respecte a la possibilitat de vendre a granel en règim d'autoservei.

En el context del present estudi s'entén com a normativa específica tota la reglamentació tècnica-sanitària o reglaments que defineixin els requisits sanitaris, d'etiquetatge, de transport, manipulació... pels productes objectes de l'estudi. Segons la normativa analitzada s'han establert dos grans blocs:

1. Venda permesa

- **Permesa per normativa:** aliments que es permet vendre a granel explícitament (carn, embotits, formatge, peix, fruita, verdura, olives, ous).
- **Permesa per absència de normativa:** no es contempla la venda a granel però tampoc es prohibeix (llegums/arròs, suc, llet).
- **Permesa interpretant la normativa favorablement:** no s'autoritza la venda a granel expressament, però sí es dona a entendre que està permesa (fruit secs, refrescos, cervesa, vi).

2. **Venda no permesa quan existeix** una normativa que prohibeix explícitament la venda a granel (pasta seca, cereals en flocs expandits, galetes, oli, vinagre, iogurt).

Ús d'envasos propis del client: pel que fa al fet que el client porti la carmanyola a l'establiment no hi ha normativa que ho prohibeixi. Alguns botiguers poden tenir reticències a acceptar posar l'aliment en un envàs que no sigui seu per por a què aquests recipients no estiguin en condicions higièniques adequades, es contaminin l'aliment i després el culpín d'haver venut el producte en mal estat.

3.2. Evolució del comerç i els hàbits de consum envers l'envasat dels productes

3.2.1 Punt de vista del comerç envers la reducció de residus i d'envasos i el sobreenvasat

A continuació es recullen els resultats i conclusions de treball de camp que ha permès obtenir una fotografia realista i actual sobre el punt de vista del sector de la distribució envers *la prevenció i la reducció del sobreenvasat*.

Per facilitar-ne la comprensió s'estructuren en 3 subapartats:

- **Com és ara el model** (avantatges i inconvenients). En general es pot considerar que, respecte al funcionament dels establiments i la vinculació amb la generació de residus d'envasos, existeix una clara dicotomia. Així, supermercats i hipermercats poden fer-ne ús de la seva capacitat decisòria respecte als envasos dels productes que comercialitzen amb marca blanca, podent potenciar l'ecodisseny i la venda a granel. En el cas dels comerços de proximitat no existeix (en tant que és un model diferent) aquesta clara incidència sobre l'envasat dels productes i la responsabilitat sobre el tipus d'envàs recau en el fabricant.

Seria necessari, doncs, incorporar a fabricants i envasadors en futures intervencions i polítiques de reducció.

- **Com es pot millorar**

Barreres:

- Un dels principals obstacles detectats és, per supermercats i hipermercats, la idea preconcebuda que la normativa sanitària posa moltes limitacions a la venda a granel. A més, les cadenes consideren que la reducció de l'envasat podria posar en perill la conservació del producte i causar pèrdues econòmiques i riscos sanitaris.
- Els supermercats manifesten que l'augment de la venda a granel, a diferència del parer dels altres establiments, suposa un augment de costos. Caldria valorar en profunditat si les característiques d'aquest tipus d'establiments no propicien la venda a granel respecte als seus beneficis econòmics.
- Malgrat que el comerç de proximitat aposti pel mínim embolcall, la voluntat de donar un bon servei al client i els requeriments de conservació de les propietats d'alguns productes fan que el comerç sempre tingui a disposició dels clients sistemes d'envasat.

Hipermercats i supermercats responsabilitzen al consumidor sobre la tipologia d'envasos, el sobreenvasat i la proliferació de productes individualitzats sense tenir en compte el principi de la coresponsabilitat ni el de la responsabilitat ampliada del productor.

Oportunitats:

- La logística i el transport dels productes, l'optimització de l'espai d'emmagatzematge o la disponibilitat d'espai als lineals és un factor que ajuda a la prevenció respecte a repensar els envasos i maximitzar la relació volum-producte. L'augment de la rendibilitat fa que l'adopció d'aquestes mesures de prevenció repercuteixin en un estalvi econòmic final.
- Hipermercats i comerç **tradicional consideren que existeix una clara vinculació entre venda a granel i estalvi de costos (tant pel comerç com pel consumidor). Alguns estudis realitzats per la Fundació han pogut demostrar el vincle directe entre granel i mínim envasat amb un estalvi directe pel consumidor¹.**
- El consumidor mostra cada cop més, tal com indica el mateix sector comercial, una major sensibilitat pels temes ambientals i aquest fet pot ajudar a potenciar una major demanda de productes amb baix impacte ambiental i mínim d'embolcall.
- El sector considera que l'ecodisseny i l'I+D pot afavorir noves pràctiques i models d'envasat que redueixin l'impacte ambiental dels seus productes. Algunes cadenes ja han posat en marxa experiències d'aquest tipus amb resultats positius.
- **Predisposició al canvi.** El sector dels hipermercats i supermercats es mostra poc predisposat a introduir mesures de prevenció, reducció de sobreenvasat i foment de la venda a doll més enllà de les accions de reducció que els hi suposin un estalvi econòmic i una major rendibilitat associada als seus processos logístics, d'emmagatzematge i d'aprofitament dels lineals.

¹ Anàlisi de la producció de residus associada a la cistella estàndard de la compra. Agència Catalana del Consum i FPRC. Onades de 2009, 2010 i 2011.

El sector del comerç tradicional es mostra més obert a adoptar noves mesures, especialment pel que fa a facilitar que el consumidor pugui utilitzar elements reutilitzables per a la realització de les seves compres.

En general les dificultats que es troben per introduir la venda a granel i altres mesures de prevenció de residus en els diferents negocis entrevistats són l'espai dels establiments, la formació que requeriria el personal, la possible contaminació creuada i les dificultats sanitàries i d'etiquetatge així com la capacitat negociadora amb els proveïdors per que acceptessin els canvis sol·licitats en el servei.

3.2.2 Punt de vista del consumidor envers la reducció de residus d'envasos i el sobreenvasat

Per tal d'analitzar la percepció del consumidor respecte aquesta situació s'ha realitzat un treball de camp mitjançant enquestes informals a diversos tipus de consumidors i s'ha fet una anàlisi bibliogràfic, del que les dades més rellevants són:

-Respecte a les condicions de vida i hàbits de la població catalana: mentre que els aliments envasats se solen adquirir en supermercats, hipermercats o grans magatzems (87%), els aliments frescos s'adquireixen sobretot a les botigues tradicionals o especialitzades i als mercats municipals o de carrer (54%) (Idescat, 2008).

-Les principals raons per les quals els consumidors es decideixen a comprar certs aliments envasats o a granel són, com més importants, la comoditat i la disponibilitat; el moment de triar un producte no tenen en compte la quantitat d'envàs i en cap cas el sobreenvasat és un motiu per deixar d'adquirir un producte. (Amigos de la Tierra, 2009).

-S'estableix una relació directe entre el consum de productes envasats en plàstic amb la manca de temps. (Amigos de la Tierra, 2009).

-El treball de camp ha permès també l'elaboració de patrons de consumidors que es recullen a l'estudi.

3.3. Anàlisi dels diferents envasos segons tipologia de comerç i producte

S'han realitzat entrevistes personalitzades als responsables de les cadenes comercials i s'han fet observacions directes a 140 establiments d'alimentació al detall distribuïts per 29 municipis de Catalunya. Els 140 comerços visitats pertanyen a 101 marques d'establiments diferents. Dins d'aquests s'inclouen 11 cadenes (Condis, Carrefour, Bon Preu, Mercadona, Bon Area etc) on s'han realitzat més d'una observació.

Del treball realitzat s'extreu que la gran diferència en els sistemes d'envasat es produeix justament entre petits establiments i grans establiments. La clau sembla ser el fet de disposar d'una central de compres o de dependre dels mercats centrals i la tendència és clara: el comerç tradicional o especialista tenen una àmplia oferta de productes a granel i els supermercats i els hipermercats compaginen el servei d'alguns productes al tall amb l'envasat.

Com a valoració general es pot afirmar que la venda a granel està força generalitzada pels productes frescos –carn, peix, formatges, embotits i fruita i verdura– mentre que per la resta de productes és molt marginal.

3.4. Política d'envasat segons tipus de comerç: avantatges i inconvenients

Des del punt de vista de la logística sembla evident que un envàs és fonamental per l'èxit o el fracàs en la distribució d'aliments ja que els recursos invertits en la producció i la distribució es perden si un producte es perd a través de danys o contaminació.

Però juntament amb les consideracions logístiques, el màrqueting i l'acceptació del consumidor és potser l'element més important que determina les eleccions dels envasadors a l'hora de seleccionar un envàs. Com queda recollit a l'estudi, en el cas dels productes preenvasats el consumidor dedica 5

segons a cada producte exhibit en els diferents lineals abans de decidir-se. La competència entre els productes porta a que cada cop es demanin més serveis als envasos; aspectes com la fàcil apertura, conservació, envasos individuals... són valorats pels consumidors i, de retruc, determinen el disseny dels envasos. En realitat podríem considerar que no són “demandes” dels consumidors sinó que els consumidors s'amotllen al que hi ha, que és el que els envasadors i grans superfícies posen al mercat, i valoren el valor afegit sense entrar massa en consideracions ambientals. Aquesta és una de les lògiques que actuen de motor al sobreenvasat.

3.5. Experiències de prevenció de residus i alternatives adaptables a Catalunya

A manera de valoració general el conjunt d'experiències desenvolupades fins ara a Catalunya denoten que la prevenció de residus d'envasos al sector comercial i de la distribució va associada a l'estalvi des d'una triple vessant: ambiental, material i econòmica.

Després d'analitzar les diferents experiències desenvolupades al nostre país es conclou que apostar per la prevenció de residus d'envasos pot suposar per a les cadenes un seguit d'avantatges especialment interessants en aquest moment de crisi econòmica i de reajustament de costos.

Malgrat que la crisi econòmica sigui en part un factor positiu que pugui ajudar a desenvolupar plans de prevenció integrals a les cadenes encara trobem algunes barreres que caldria considerar:

- Moltes de les actuacions s'apropen més a la substitució de materials que no pas a la prevenció.
- El fet de considerar la reducció del pes com a prevenció i no tenir en compte conceptes com l'impacte del material o la seva capacitat de ser seleccionada per al seu posterior reciclat (reciclabilitat) pot produir un efecte contrari al de prevenció qualitativa.
- Els instruments d'anàlisi de cicle de vida o valoració econòmicoambiental sovint supediten els estalvis econòmics als ambientals i poden produir, de nou, un efecte contrari al desitjat.
- Experiències com la distribució de llet a granel es veuen, segons els seus promotors, afectades per la situació de crisi econòmica que sembla haver produït una davallada de la demanda. Caldria fer un seguiment a mig plaç per poder valorar si es tracta d'una davallada sostinguda o un reajustament després del *boom* de les màquines de llet a Catalunya.
- La incidència de les cadenes sobre l'envàs del producte és variable segons la importància de la distribuïdora. Així, cadenes amb un gran volum de venda tenen més poder de decisió en si el producte se servirà a granel o sobre el tipus d'envàs que l'acompanyarà. Aquest poder de decisió resulta evident en les línies de marca pròpia però també en segons quin producte de marca comercial. En canvi, cadenes que fan una comanda més reduïda poden tenir dificultats per exigir als proveïdors i/o envasadors criteris de prevenció en l'envasat.

3.5.1. A nivell internacional

Les experiències internacionals analitzades s'engloben majoritàriament en els següents àmbits d'intervenció:

- ecodisseny i experiències de venda a granel
- envasos reutilitzables a través d'un sistema de dipòsit d'envasos
- limitació de distribució d'aigua envasada
- reutilització de caixes a la distribució

El desenvolupament d'accions en aquests eixos d'intervenció aporten resultats que:

- Disminueixen la producció de residus
- Disminueixen les emissions de CO₂

- Allarguen la vida dels envasos
- S'estenen a altres països
- Incrementen el nombre d'establiments en el temps
- Redueixen costos
- Milloren la imatge de les empreses

Els resultats esmentats justifiquen l'eficiència de les experiències exposades i posen en relleu la necessitat d'estudiar la manera d'aplicar-les en l'àmbit català. La seva aplicació podria contribuir al compliment d'objectius de Directives i Programes de Gestió que actualment estan en vigor i que requereixen mesures de prevenció de residus.

4. Propostes

Al darrer capítol de l'estudi es desenvolupen tres àmbits de propostes per facilitar que l'Agència de Residus de Catalunya pugui incorporar la reducció del sobreenvasat a la seva política de prevenció.

4.1. Propostes de millora en l'àmbit normatiu

El treball realitzat mostra que a Catalunya, i en referència a l'envasat alimentari, existeix una clara ambigüitat normativa que propicia l'existència d'un buit legal sobre la prohibició de la venda a granel que implica a tots els agents vinculats al consum (administració, comerç i ciutadania).

Davant d'aquesta situació es presenten les següents propostes:

-Revisió i actualització de la normativa relativa a la venda a granel en harmonia amb els requeriments de seguretat alimentària. Es proposa la creació d'una comissió de valoració i actualització d'aquesta normativa a través dels organismes del Govern responsables de salut, consum i medi ambient (Agència de Protecció de la Salut, Agència Catalana del Consum i Agència de Residus).

-Regulació del concepte de sobreenvasat a nivell d'estandardització i normes. Caldria incloure una definició clara del **concepte d'envàs mínim i d'envàs superflu en el marc legal**, per poder tenir un marc de referència legal i poder impulsar polítiques objectives de prevenció del sobreenvasat.

-Introducció de normativa catalana per restringir l'augment del sobreenvasat i dels envasos superflus. Davant la situació exposada en aquest treball, es constata la necessitat de promoure polítiques preventives dins d'un nou marc normatiu a Catalunya —d'acord amb el marc competencial existent— que incloguin objectius realistes però ambiciosos i les mesures econòmiques, fiscals i organitzatives necessàries per limitar els envasos i el sobreenvasat. S'haurien de tenir en compte les següents propostes:

- **Prohibició de certs elements d'envasat.** Suprimint de la definició mínima d'envàs els requeriments que no responguin a la preservació i transport del producte envasat.
- **Gravamen sobre els materials en funció del seu impacte ambiental: establiment d'una taxa sobre els materials d'envasat que incorporés altres aspectes com la petjada de carboni, la susceptibilitat a ser abandonats,** l'envàs superflu..., més enllà del cost de gestió a través dels SIG.
- **Llei Catalana de Prevenció de Residus.** De forma més àmplia la Fundació ha treballat en una proposta de Llei de Prevenció que inclou nombrosos instruments per reduir la generació de residus d'envasos i evitar el sobreenvasat. Aquesta proposta de Llei vol complir dos objectius bàsics: esdevenir una eina d'avenç social i ambiental en la gestió dels residus al nostre país i instrumentar eines eficaces que facin possible la reducció de residus, en el marc de les seves competències.

-La consideració de sobreenvasat des del punt de vista del pes de l'envàs és insuficient. Aquesta idea queda recollida a la Directiva 2008/98/CE sobre residus que afirma que és necessari

“introducir un enfoque que tenga en cuenta no sólo la fase de residuo sino todo el ciclo de vida de los productos y materiales, y centrar los esfuerzos en disminuir el impacto en el medio ambiente de la generación y gestión de residuos, reforzando así el valor económico de los residuos”. En aquest sentit és important recalcar que en els Plans Empresarials de Prevenció que realitza Ecoembes, només es fa servir l'indicador de reducció del pes per tal de valorar l'eficàcia de les polítiques de prevenció.

-Foment de polítiques transversals de R+D+i. Per facilitar la interacció entre els diferents actors caldria definir una política de recerca, desenvolupament i innovació que abordi els aspectes millorables de les polítiques d'envasat –i sobreenvasat– de distribuïdors i fabricants i que es regeixi per conceptes de substitució de materials d'envasat amb gran impacte i no renovables, tancament del cicle de materials, economia poc intensiva en ús d'energia i carboni i reducció dels impactes a la salut i el medi ambient.

-Augmentar la quantitat i qualitat de la informació disponible sobre la generació d'envasos, els seus impactes ambientals i el consum. La manca d'informació actualitzada i acurada és una barrera per al desenvolupament de polítiques de prevenció i la presa de decisions sòlides en matèria de residus. Per solucionar aquest desavantatge es proposa fer servir eines com l'Anàlisi de Cicle de Vida, el Benchmarking, programes de caracteritzacions, etc.

4.2. Propostes de millora en el sector de la distribució

-Augmentar la quantitat i qualitat de la informació disponible sobre la generació d'envasos, els seus impactes ambientals i el consum. Es proposa la vertebració d'un acord de col·laboració col·lectiu voluntari entre l'Agència de Residus de Catalunya, distribuïdors i fabricants que plantegi uns objectius de reducció d'envasos i sobreenvasat potenciant l'oportunitat i valor afegit que aquestes accions poden aportar a les empreses (reducció costos econòmics, augment de l'eficiència logística i millora de la imatge). Aquests factors, entre d'altres, contribueixen a millorar la competitivitat de l'empresa.

-Formació a la distribució i fabricants envers la normativa d'envasat i les oportunitats de reducció de residus i costos econòmics. D'acord amb els prejudicis observats en el treball de camp amb els sectors comercial respecte de la prevenció i la seguretat i higiene alimentària es proposa l'organització d'un cicle formatiu dirigit específicament a distribuïdores, comerços tradicionals, envasadors i fabricants on, d'una banda, s'aclareix la confusió normativa que acompanya a l'envàs i el granel, i d'una altra es posin de manifest les oportunitats de reducció de costos i millora de la rendibilitat que algunes de les mesures podrien suposar per aquest sector.

4.3. Propostes de millora en els hàbits de consum de la ciutadania

-Campanyes generalitzades d'educació ambiental. Per a donar a conèixer els impactes ambientals i socials de la generació de residus d'envasos innecessaris calen campanyes de sensibilització generalitzades i amb projecció mediàtica, que mostrin d'una forma transparent i rigorosa l'origen dels problemes de l'excés de residus, les afectacions ambientals i socials del consum actual, així com les alternatives més responsables que puguin engrescar la ciutadania a un canvi d'hàbits més responsable i ecològic. Resulta imprescindible per assegurar l'èxit d'aquestes actuacions, establir ponts de col·laboració entre les administracions i les entitats socials i, alhora, fomentar el paper dels ens locals i el sector comercial com a motors de canvi del nostre model de consum.